

**Posudek vedoucího na bakalářskou diplomovou práci Kristýny Brychové
*Přístup k vysokoškolskému vzdělávání ve vybraných muslimských zemích na
Blízkém východě. Praha: Fakulta humanitních studií, 2024 (49 stran)***

Předtím než se vyjádřím k předložené práci, musím krátce objasnit, jak vznikala a proč v posudku přijímám spíše úlohu jejího druhého oponenta. S autorkou jsem se sešel jedinkrát v lednu před zadáním, kdy jsem jí nastínil cca tři možné odlišné tematické oblasti závěrečné práce; zadání proběhlo pouze po e-mailové výměně na počátku února. Studentka se v dalších měsících neozývala. Přičítal jsem to její nepřítomnosti kvůli zahraničnímu studijnímu pobytu (na její žádost jsem jí k němu připravil doporučující dopis) a předpokládal jsem posun termínu odevzdání. Znovu mě studentka den kontaktovala teprve ve středu 26. června. Draft práce jsem poprvé shlédl o dva dny později večer (v pátek 28. června, v den, či spíše již po finálním termínu odevzdání fyzické verze). Kolegyně Jirsová laskavě přijala práci fyzicky až na počátku dalšího týdne (studentka se dodatečně omlouvala).

Bakalářská práce obsahuje značné množství nedostatků, které lze rozčlenit na koncepční, týkající se zdrojů a rozsahu analýzy, a formální nedostatky. Vyjádřím se k nim spíše všeobecně, zdaleka ne ve všech detailech.

Pominu-li úvod, který je převážně polemikou se zkratovitými mediálními pohledy na Blízký východ (a ani ne tak relevantní polemikou s badatelskými závěry týkajícími se vzdělávání a přístupu k němu, s. 2–3), práce rozhodně není „teoretickou analýzou“ (a rozhodně ne ani teoretickou analýzou islámu, jak tvrdí autorka, s. 1). Měla spíše ambici být přehledovou komparativní studií. Každá ze tří výzkumných otázek (nikoliv hypotéz, jak se tvrdí) trpí jiným nedostatkem, resp. jeho jinou mírou: první o souvislosti mezi nábožensky orientovanými zeměmi a přístupem k VŠ vzdělání dostatečně neoperacionalizuje „náboženskou orientaci“ (byť v některých dalších pasážích (např. s. 9, 20, 29) nalezneme odkazy na jednotlivé legislativní a ústavní rámce. Druhou otázkou týkající se podobnosti VŠ systémů by bylo nezbytné upřesnit, jakých dimenzí, aspektů se bude týkat. Třetí otázka, jak vnímají „země“ soukromý VŠ sektor je náročná, poněvadž vyžaduje množství relevantních data o veřejném mínění

v oblasti, která je zjevně ne zcela dostatečně a frekventovaně zkoumaná (hodila se spíše otázka, jak stát vnímá tento sektor, jak mu „otevívá dveře“).

Problém obsahu a zdrojů není jen ten, že kapitoly 1–3 by mohly absentovat (či být úsporně shrnuty v jednom celku). Jde o vlastní nedostatek zdrojů, resp. povrchní práci s nimi, nedostatek odkazů a absenci statistických dat, které využila jedna z mých předešlých studentek píšící o obdobném tématu. Pochopení vzdělávacích systémů tří daných zemí (Saudská Arábie, Katar, Libanon), resp. alespoň omezená komparace některých jejich aspektů, vyžaduje výrazně větší množství informací, nasazení a hloubky analýzy.

Formální nedostatky práce (osnova práce, seznam zdrojů, uspořádání textu atp.) jsou natolik očividné, že zarazí i leckoho, kdo běžně nehodnotí odborné texty.

Přes všechny výše uvedené výhrady jsem se rozhodl udělit zápočet, a to zejména proto, aby studentka sama mohla posoudit, zda přístup, který zvolila je vhodný a funkční, a dostala zpětnou vazbu, to, co nadále považuje za hodné obhajoby. V závislosti na ní navrhuji známku 3, resp. 4.

6. září 2024

Vít Klepárník